

Achim még kísért.

Ifj. Zsilinszky Endre és a katonai becsületbiróság.

Achim régen a csabai temetőben nyugszik, a per eldőlt, az emberek kezdik elfeledni a csabai véres esetet, de a Zsilinszky-fiuknak még egy kis elintézni valójuk maradt a véres esemény után. Az irántuk való érdeklődés nem is veszett el egészen a közönség köréből. Ha nagyritkán elhagyják önkéntes számkivetési helyüket, akadnak még olyanok, akik rájuk mutatva mondják: «Ezek azok.»

Tegnap az idősebb Zsilinszky-fiu Aradon járt, Ismerőseinek körében jelent meg egyik kávéházban s természetesen látására rögtön megindult a találgatás, hogy miért jár Aradon? A legmelegebb menő kombinációk forogtak közszájon, pedig a dolog magyarázata igen egyszerű.

Zsilinszky Endrét Aradhoz erős szálak fűzik, még pedig a katonáskodása révén. Ő tudniillik önkéntesi évét Bécsben az 1. huszárezrednél szolgált le, midőn azonban tartalékos kadétörmesternek nevezték ki, a kinevezéssel egyidejűleg az aradi 3. huszárezredhez helyezték át. Az ideai fegyvergyakorlatokra Zsilinszky Endre is behívót kapott. Ez a behívó igen kényes helyzetbe hozta őt. Neki, mint tisztaspiránsnak, a bünper befejezte után még egy sokkal kötöttebb fórum szigorú ítéletének alá kell vetnie magát, mely elé az uri mivoltát annyiszor hangsúlyozó fiatalember nagy kíváncsisággal tekint. Ez a fórum a katonai becsületbiróság.

A fiatal Zsilinszky előbb abban a véleményben volt, hogy jelenlegi helyzetéből csak egy kiút van: kérni fogja fegyvergyakorlatának elhárasztását. Meg akarta ugyanis várni, hogyan ítélik a Kuria, melyhez a beérkezett semmiégyi panaszok folytán a törvényszék az egész per anyagát felterjesztette felülvizsgálás végett.

Ezért járt Zsilinszky Endre Aradon. Ott azonban katonai körökben azt a felvilágosítást kapta, hogy a Kuria döntése teljesen irreleváns a katonai becsületbiróság összeülése nézve, mert akár helyben hagyja a Kuria a törvényszék ítéletét, akár pedig az ügy újbóli tárgyalását rendeli el, a katonai becsületbiróság mindenesetre összeül tanácskozással és meghozza ítéletét. Azt kell ugyanis eldönteni, hogy érdemes-e Zsilinszky Endre a tiszti kardbojtra?

Zsilinszky Endre a mostani fegyvergyakorlatra mint kadétörmester vonulna be, de még a gyakorlat befejezése előtt minősítési táblázatát le kell zárni és el kell döntenie azt, hogy kinevezhetik-e hadnagynak. Zsilinszky Aradon azt a tanácsot kapta, hogy vonuljon be a fegyvergyakorlatra s ne kérje annak elhárasztását. Azonnal jelentkezzék azonban az ezredparancsnokságnál s kérje a becsületbiróság kiküldését. Ennek határozatától függ azután a további lépés.

A HADÜGYMINISZTER UTÓDA. Bécsből jelentik: *Schönaich* közös hadügyminiszter valószínűleg augusztus végén jelenik meg bucsukihallgatáson ő felsége előtt. Utódjánál többek neve került forgalomba, akik közül legtöbb reménye van *Schemuan* altábornagynak.

Az edelényi gyilkosság.

Bizonyítékok Regula ellen.

Az edelényi gyilkosság mindhárom áldozatát már a földben pihen. A gyilkosság óta már egy hét múlt el s eddig még mindig nincs meg a tettes. A csendőrség kezében a gyilkossággal gyanúsított egyén van, de eddig csak még mint gyanúsított s nem mint tettes.

Regula Ede ellen eddig összegyűjtött bizonyítékok feltétlenül bizonyosá teszik, hogy ő a tettes, azonban ő ennek dacára mind- eddig rendületlenül és konokul tagad.

Alább felsoroljuk a Regula Ede ellen eddig összegyűjtött bizonyítékokat s az ellene szóló gyanuokat.

A legelső s a legfőbb gyanuok, amely ellene szól, az, hogy feltűnően gyakran tartózkodott a Czeislerék csárdájában s annyira be- lopta magát a Czeisler és családja bizalmába, hogy Czeisler minden dolgát elmondta neki s gyakran előfordult, hogy ha Czeisler Henrik akadályozva volt, vagy el volt foglalva vendégekkel, Regula Ede ment le a pincébe borért s tett-vett a házban. — Ilyen módon teljesen tájékozva volt a ház beosztásáról és nevezetesen tudta, hogy ha ő be tud jutni a pincébe, a pincéből könnyű szerrel juthat be a lakószobába és a hálószobába.

Edelényben köztudomású volt, hogy Regula Ede állandóan a Czeislerék csárdájában tartózkodik s a gyilkosság felfedezése után, a mikor az első réműlet elszállt, mindenki Regulára gondolt. Így irányult feléje a gyanu.

Amikor azután Gagybátorban menyasszonyánál letartóztatták s Edelénybe szállították, nem tudott alibit bizonyítani s még most sem tud. Az az állítása, hogy szombatról vasárnapra virradó éjjel Miskolcon volt, teljesen megdőlt, amennyiben tanu van rá, aki esküt is készíthet tenni, hogy Regulát vasárnap hajnalban 5 órakor Edelényben látta. Regula Ede csak a kora reggeli vonattal jött vasárnap reggel Miskolcra és nem szombaton este. Amit bizonyít az is, hogy az az asszony őt éppen a vasút felé látta menni.

Miskolcon, Polcz Sándor borbélynál, a mint azt már részletesen közöltük, izgatottan és gyanusan viselkedett.

A Boldvában megtalált fejszéről Regula Ede édesatyja az első szemlénél elismerte, hogy az az övé volt. A Boldvában talált 36-os számú véres gallér szintén Regula Edéé, mivel összes gallérjai, egynek kivételével, (amelyet letartóztatása alkalmával nála találtak), mind 36-osak.

Ellene bizonyít az is, hogy letartóztatása óta nyugodt, flegmatikus magaviseletet tanúsít s egy csöppet sem lázong letartóztatása, fogvatartása miatt.

Igen súlyos bizonyíték az, hogy különböző megrendeléseket tett, nevezetesen Miskolcon Szánthó Mór ruhakereskedőnél és Brauswetter szegedi ekszerészénél, amelyek éppen a gyilkosság után lettek esedékesek.

A Brauswetter-cégnél tett megrendelésére nézve azt a felvilágosítást kaptuk, hogy Regula mintegy két héttel ezelőtt csakugyan két kétszáz korona erejéig megrendelést. Az árukat azonban nem váltotta ki, hanem két ízben is visszaküldte, egy levélben pedig azt kérte, hogy harmadszor is küldjék vissza, mert váratlan szerencsétlenség érte s azért nem válthatta ki. Harmadszor aztán kifizette a vételárat. Regulának ez a levele alkalmasint bizonyíték lesz, mert a váratlan szeren-

csetlenség alatt valószínűleg a gyilkosság halogatását gondolta.

Ezek az összes gyanuok kétségtelenné teszik azt, hogy nem lehet más a tettes, csak Regula Ede. A kérdés csupán az, hogy voltak-e büntársai.

Megjegyezzük, hogy Daróczi Elek edelényi járási csendőrorrmester tegnap bevonult s valószínű, hogy ez fordulatot hoz a nyomozatnál.

Egy újságíró ma megkérdezte Bulyovszky Gusztáv főügyész helyettes, mik a nyomozás legújabb adatai. Bulyovszky lekötelező szíves-séggel válaszolt.

Tegnap — mondta — magam szálltam ki Edelénybe és beszéltem Regulával vagy félóra hosszat. Már-már úgy láttam, hogy a gyanúsított megtört, mert egyszerre megere- detek a könnyei és keservesen sirt. De sajnos, csalódtam. Regula letörölte könnyeit és újra csak azt hangoztatta, hogy ő a gyilkosság idejében nem volt Edelényben. Mégis az a meggyőződés, hogy előbb-utóbb megtörik és beismeri bűnét. Beszéltem Regula szüleivel is, akik még mindig csendőri őrizet alatt vannak, de tisztán a nyomozás érdekében. Meggyőződtem róla, hogy nagyon derék emberek és mihelyt a nyomozás érdeke megengedi, el fogom rendelni szabadlábra helyezését. Ellenben Regula menyasszonyát le kell tartóztatni, mert a leánynak tudnia kellett a pénz eredetéről. A bűn tökéletes kiderítése most már kizárólag a csendőrség dolga és remélem, hogy mielőbb meg lesz a teljes siker.

A főügyész-helyettes nem olvasta Regula fejére a gyilkos bizonyítékokat. Ezt majd a vizs- bálóbíró végzi el, még pedig egyszerre. Mert ha Regula előbb értesülne a bizonyítékokról, könnyen elkészülhetne a válaszokra.

Anekdóták Liszt Ferencről.

*

Az operának bejáratánál ott ül két szép szobor. (Halálos vétek, hogy nem márványból faragták.) Ha ez a két szobor meg tudna mozdulni, bizonyos, hogy hátat fordítana egymásnak.

Liszt Ferenc az egyik, Erkel a másik. Sokszor együtt kellett lenniök, de nem szerették egymást. Erkel különösen azért haragudott Lisztre, mert a Rákóczy indulónak azt a gyönyörű ellenmozgású mentét, amelyik Liszt átíratában látható, Liszt tőle vette át. Az Angol-királynő fogadóban mutatta Erkel Lisztnek ezt a Rákóczi-földolgozást ceruzás kéziratban és hát egyszerűen megjelenik nyomtatásban a Liszt hatalmas átírata, de abban ugyanaz a fölfogás, amelyet ő mutatott a mesternek. Maga Erkel panaszolta ezt nekem a nyolcvanas évek vége felé.

S elbeszélte többek között ezt is:

Mikor Lisztet kinevezték az országos zeneakadémia vezetőjének, egy délelőtt valami dolgom volt nála.

Amint beszélgetünk, megcsendül az előszoba csendje s belép az inas, vendéget jelent:

— Ófensége Mária Valéria főhercegnő.

Liszt elképedve néz az ajtóra. Felugrik. Már nincs ideje, hogy az előszobába fusson a vendég elé, mert ime, az belép. Csak egy udvari hölgy kíséri.

A főhercegnő vidámságtól sugárzó arccal lép a mesterhez és így csicsereg:

— Kedves mester, halottam, hogy Budapesten van és annyira megörültem ennek a hírnek, hogy azonnal bejöttem Gödöllőről, csak hogy az ön művészetében gyönyörködhessek. Megteszi-e nekem, hogy játszik valamit?

Liszt, aki egy szót sem tudott magyarul, leirhatatlan savarral bámult a főhercegnőre, és zavarában nem tudott egyebet tenni, mint azt, hogy a hasán összefonta az ujjait és a két hüvelykujjával malmozott.

A kísértő hölgy szólalt meg aztán franciául, hogy a főhercegnő mit akar, s így ült a mester a zongorához.

— De, — azt mondja Erkel, — soha még Lisztnek ilyen melege nem volt az életben.

Gárdonyi Géza.